

O'ZBEKISTON OVOZI

● 2011-yil, 18-oktabr. Seshanba ● 124 (31.400)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

● 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan

● www.uzbekistonovozi.uz

Чехия делегациясининг урешувлари

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатасида 17 октябрь куни мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Чехия Республикаси Парламенти Сенатининг Татьлим, фан, маданият, инсон хуқуқлари ва мурожаатлар кўмитаси раиси Яромир Ермар раҳбарлигидаги делегация азолари билан урешув бўлиб ўтди.

Мулоқот чоғида Ўзбекистон билан Чехия ўртасидаги алола-кўплаб йўналишлар катори парламентаризм соҳасида ҳам изчил ривожланни бораётгани, бунда икки давлат раҳбарлигининг урешувларида эришилган келишувлар мухим хуқуқий асос бўлиб хизмат кўлаётгани алоҳидан таъкидланди.

Урешувдан Ўзбекистон билан Чехия олий конун чиқарувчи органлари ўртасидаги муносабатларни бўнгуги ахволи ва истиқболига доир масалалар муҳомма қилинди. Фан-тавълим ва маданият соҳаларидағи ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашиди.

— Таширимиз асосида ўзбекистонда фан, тавълим, маданият соҳалари изчил тараққий этаётганини, ажоддларинингин бой меросини ўрганиш, тарғиб килиш, маданий ёғорликларни асрар-авайлаш борасида кенг

(ЎзА)

Комиссия йиғилиши

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси хузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини кўллаб-куватлаш жамоат фонди маблагларини бошқариш бўйича Парлament комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Унда Жамоат фонди томонидан 2011 йилда эълон килинган иккита грант танлови якунлари, ижтимоий аҳамиятга молик лойхаларининг амалга оширилишига доир масалалар мухомма этилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси хузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини кўллаб-куватлаш жамоат фонди маблагларини бошқариш бўйича Парлament комиссияси раиси А.Сайдов ва бошқарал Президентимиз Ислом Каримов рахманомогидага юртимизда фуқаролик жамият институтлари тизимида нодавлат нотижорат ташкилотларини ривожлантиришга қартилаётгандан кенг қармовли ишлар юксак самара-лар бераетганини таъкидлadi.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, давлатимиз раҳбарининг катор фармон ва қарорлари нодавлат нотижорат ташкилотларининг мустақилларини таъминлаш, хуқук ва қонуний ман-фаатларини химоя қилиш, фаолиятини тақишил-хуқуқий, моддий-техник жиҳатдан кўллаб-куватлаш имконини бермоқда.

Давлатимиз раҳбарни мазкур Парлament комиссиясининг тузилиши жамоат ташкилотларини ривожлантиришга давлат бюджетидан ахратилинган моливият маблагларни янада очик, ошкор, аниқ йўнанилирлган ва демократик асосда тақсимлашга хизмат килимада.

Бу эса нодавлат нотижорат ташкилотларини фуқаролик жамиятининг ижтимоий жиҳатдан мустаҳкамлашга самарали таъсир кўрсатмоқда.

Ўтган вақт мобайнида амалга оширилган ижтимоий лойхалар, грант дастурлари, танловлар тавълим, маданий-маърифий, хуқуқшунослик, соғлиқни сақлаш.

**Назоқат УСМОНОВА,
ЎзА мухабири.**

Аҳоли саломатлиги ва ижтимоий муҳофаза

Владимир ГОНЧАРЕНКО, Муродбек ЗИЁ олган суратлар.

Дори воситалари сифати

ва фармацевтика фаолиятини тақомиллаштиришга багишланган конференция ўтказилди

Олий Мажлис Конунчилик палатасининг Межнат ва ижтимоий масалалар кўмитаси Тошкент фармацевтика институтида «Аҳоли сифатли дори воситалари билан таъминлашнинг ахволи: муаммо ва ечимлар» мавзусида конференция ташкил қилди. Унда Олий Мажлис Конунчилик палатаси депутатлари, Соғлини сақлаш вазирлиги ва бошқа мутасадди ташкилот мутахассислari иштирок этди.

Олий Мажлис Конунчилик палатаси спикери ўринбосари, ЎзҲДП фракцияси раҳбари Улугбек Вафоев мамлакатимизда фуқаролар соглигини сақлаш, тибиб тизимидағи маддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича таъкидлadi.

— Хар бир давлатнинг ривожланганлик дарражаси,

ахолини сифатли дори воситалари билан таъминлашга алоҳида этибор қаратилаётганини таъкидлadi.

— Хар бир давлатнинг ривожланганлик дарражаси, аввало, шу жамиятда ижтимоий масалалар қай да-

ражада ҳал қилинганига бўглиқ, — деб таъкидлadi. — Сўнгги йилларда юртимизда ижтимоий тизим тубдан яхшиланди. Фуқаролар соглигини муҳофаза килиш, хусусан, аҳоли сифатли дори воситалари билан таъминлаш давлатимиз сиёсатининг устувер йўналишига айланди. Шунинг учун соҳага оид қонуллар ва бошқа мезёйр ҳужжатлар ижроини мутасиб оғориши, юзага келётган камчиликларни бартараф этиши бўйича чора-тадбирлар ишлаб чишиш долзарб аҳамиятга эга. Бунда соҳа мутахассислari bilan таъкидлadi.

(Давоми 2-бетда.)

Замонавий технологиялар асосида

Фаргона вилояти Қўқон шаҳридан «Индорама Қўқон текстиль» маъсъалияти чекланган жамият шаклидаги Ўзбекистон-Сингапур кўшма корхонаси ўзининг иқтисодий салоҳияти, юқори сифатли маҳсулотлари, малақали кадрлари билан худуд саноати ривожида мухим ўрин тутадиган обьектлардан бири.

Мазкур корхонада умумий киймати 43 миллион АҚШ долларидан ортик бўлган лойиҳа асосида пахта толасидан ҳалқаро стандартларга мос йигиргандан ишлаб чиқарилмоқда. Энг замонавий технологиялар билан жиҳозланган корхонада бир йилда 10 минг тоннагача пахтани қайта ишлаш имконияти мавжуд. Корхона маҳсулотлари

ташки бозорда тобора харидорига бўлиб бораётir. Маҳсулотлар Испания, Бельгия, Франция, Италия, Туркия, Бразилия, Аргентина, Перу, Венесуэла, Доминикан Республикаси ва Бангладеш каби мамлакатлар экспорт қилинмоқда.

Суратларда: корхона сифат лабораторияси ходими Дилсиода Солимова; кўшма корхона биносининг ташки кўриниши.

Муҳимжон Кодиров (ЎзА) олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИНинг 2011 ЙИЛ 18 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН БЕЛГИЛАГАН КИЙМАТИ

1 Австралия доллари	1810,04	1 Миср фунти	294,54	1 СДР	2769,55	10 Жанубий Корея вони	15,33
1 Англия фунт стерлинги	2776,67	1 Канада доллари	1740,77	1 Туркия лираси	959,15	10 Япония иенаси	227,70
1 БАА дирхами	478,65	1 Хитой юани	275,79	1 Швейцария франки	1965,59	1 Россия рубли	56,72
1 АҚШ доллари	1757,83	1 Малайзия рингити	563,50	1 Евро	2401,98	1 Украина гривни	220,40

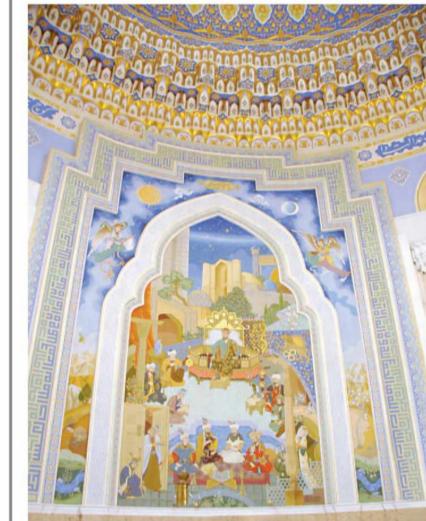
* Валюта кийматини белgilash чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу кийматда сотиш ёки сотиб олини мажбуриятини олмаган.

Миллий мерос

Буюк тарихимиз кўзгуси

Президентимиз
Ислом Каримов
ташаббуси билан
бунёд этилган
Темурийлар тарихи
давлат музейи
очилганига
15 йил бўлди

1996 йили Соҳибиён Амир Темуринг 660 йиллик юбилейининг кенг нишонланиши, Тошкент шаҳрида Темурийлар тарихи давлат музейини бунёд этилиши бобказ-бонимизга нисбатан тарихий адолатни қарор топтириш борасида мухим ва эзгу ишлардан бири бўлди.

Бугун музей фондидан 4 мингга яқин экспонат ўрин олган. Улар орасида Амир Темур ва темурийлар даврига оид кўллаб ноёб кўлъёзмалар, ёзишмалар, кумуш ва мис таңглар, сопол ва мис буюллар, мъемзорий копламалар, курол-ярот, чолгу асбоблари, этнографик буюллар бор. Мамлакатимиз худудида олиб борилган археологик қазилмалар пайтида топилган ашёлар, шунингдек, кўллаб юртдошларимиз томонидан таддим этилган тарихий, маданий аҳамиятга эга буюллар эвазига музей фонди йилдан-йил бойи бораётir. Шунингдек, чет элларда сақлаётган мадданий ёѓгорликларни юртимизга кайтиши, нусхаларини борасида ҳам изчил ишлар олиб борилмоқда.

Үтган давр майдонида музейда бир неча ўнлаб кўргазмалар ташкил этилди. Айниска, «Ноёб кўлъёзмалар хазинасидан», «Амир Темур — Клавихо — Самаркан», «Хориждаги меросимиз», «Шоҳруҳия топилмалари» каби кўргазмалар томошабинларда катта қизиқиш ўйигиди. Шунингдек, Франция, АҚШ, Германия, Австралия каби мамлакатларда туғзалиланган ашёлар, шунингдек, кўллаб юртдошларимиз томонидан таддим этилган тарихий, маданий аҳамиятга эга буюллар эвазига музей фонди йилдан-йил бойи бораётir. Шунингдек, чет элларда сақлаётган мадданий ёѓгорликларни юртимизга кайтиши, нусхаларини борасида ҳам изчил ишлар олиб борилмоқда.

Мамлакатимизга ташриф буюрган олий ва юқори мартабли мөхмонлар, расмий делегациялар вакиллари юртимизнинг бошқа диккатга сазовор жойлари катори Темурийлар тарихи давлат музейини ҳам катта қизиқиш билан томошабиладилар. Улар орасида давлат раҳбарлари, хукумат башлиқлари, парламент делегациялари, ҳалқаро ташкилотлар вакиллари, ишбайрамонлар, фан ва мадданий намояндадарининг боригига тарихимизга жаҳонаро этигрон юксаклигидан далолатdir.

Хар йили ушбу масканга юз минглаб томошабин таъсиф буюради. Колаверса, музейнинг расмий веб-сайти, мультимедиа маҳсулотлари орқали яна минглаб инсонлар Соҳибиён даври тарихини катта қизиқиш билан ўрганимокда. Бу улуг баджодимиз — Амир Темур сийоси махшида барҳаёт эканлигидан яна бир далолатdir.

(ЎзА)

O'zbekiston havo yo'llari
TOSHKENT
XALQARO
AEROPORTI
Хизматлар лицензиясанан

Фармон ва шарх

Тадбиркорлик фаолияти эркинлиги кафолатлари

унинг ҳуқуқий асосларини таомиллаштириш жараёни

Давлатимиз раҳбарининг «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун қулай ишбильармонлик мұхитини шакллантиришга доир қўшимча чоратадирилар тўғрисида» (2011 йил 24 август) Фармони кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг ҳуқуқий кафолатларини мустаҳкамлашда муҳим аҳамиятга эга. Шу билан бирга, хусусий тадбиркорлик давлат томонидан кўллаб-кувватланишида янги босқични бошлаб берди.

Мустақилимизнинг дастлабки йилларидан бошлаб тадбиркорлик, айниса, кичик бизнес ривож топлишига мамлакат тараққиёт ва турмуш фаровонлигининг асосин йўналиши сифатида жиддий эътибор қараштирилди. Шу боис киска вакт ичда хусусий мулкчилик асос солинди, жумладан, ахолни тадбиркорлик ва ишбильармонлик фаолияти билан эмрин-эрkin шугууланиши учун кафолат берувчи мустаҳкам ҳуқуқий тизим яратилиди. «Мулкчилик тўғрисида», «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида», «Хусусий корхона тўғрисида», «Фермер ҳўжаликлари тўғрисида», шунингдек, бошқа қонунлар, Президент Фармон ва Каорлори, ҳукumat каорлори, вазирлик ва идораларнинг меъёрий ҳужжатлари унинг асосини ташкил этади. Шу ҳужжатларда фуқароларнинг тадбиркорлик фаолияти мустақилиги унинг дахлислиги хамда хусусий мулк давлат томонидан ҳимоя қилиниши ва кўллаб-кувватланишида беilibilgand. Мазкур ҳужжатларда мустақилимизда демократия ислохотларни янада чукурлаштириш, иқтисодиётнинг янги тармоги — тадбиркорликни тараққиёт этириши, кичик бизнес ривожига тўсифи бўлаётган иллатларни бартасиғ аётиши, ишбильармонлик мұхити-

ни янада яхшилашга қаратилган. Тадбиркорликни кўллаб-кувватлаш ва рағбатлантириш кафолатларини ўзига олуви ташкил ҳуқуқий ва иқтисодий механизмлар яратилиб, амалиётга киритилётгани катта са-маря бермоқда.

Мамлакат тараққиётининг асосий кўрсаткичи хисобланган ялпи ички маҳсулот (ЖИМ) ҳажмида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик улуси 2010 йили 52,5 фойзи ташкил этди. Бу кўрсаткичин 2000 йилга таққосласак, кариб иккى барабар ўшиш бўлгани обидиналашди. Бугун ҳар 1000 нафар аҳолига 15 таддидни ёзид кичик бизнесес ва хусусий тадбиркорлик субъекти тўғри келади. Бу кўрсаткич бўйича республикамиз Россия Федерацияси, Украина, Беларусь, Козогистон ва Озарбайжондан одлингидан ўринда турди.

Шу билан бирга, мамлакатимизда иш билан банд бўлган аҳолининг 8,6 миллиондан кўни ёки 74,3 фойзи кичик бизнесес ва хусусий тадбиркорлик соҳасидаги фаолияти юритади. Натижада ялпи ички маҳсулот таркибида аҳолининг хусусий мулки улуси 30,4 фойза етди.

Ҳозир аҳоли ўзининг тадбиркорлик фаолияти туфайли яратадиган мод-

дий бойлик жами даромадининг 47 фойиздан ошигина ташкил этади. Бу кўрсаткич саломги тобора ошиб боришига шубҳа қиласа ҳам бўлади. Чунки кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожига тўсифи бўлаётган мустаммолар бартарга этилмоқда, соҳага кенг йўл очилмоқда, табиийки, бу — ишончни янада мустаҳкамлайди.

Президентимиз Фармонидан, шунингдек, давлат бошқаруви органлари кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка оид текшашарни кескин камайтириши, хусусан, тадбиркорлик субъектлари хисобот бериш механизмини соддалаштириши, бунинг уни боскимча-боқсич электрон тизимида ўтиказиш зарурлиги белгилаб кўйилган. Ундан ташкири, соҳаги ривожлантириши ва унинг самародорлигини ошириш учун узоқ муддатли кредитлар ҳажмини кўпайтириш, ташки иқтисодий фаолиятини қенайтириш, бунинг учун божхона тартибларини соддалаштириш кўзда тутилган. Шу билан бирга, эркин тадбиркорликни амалга ошириш механизмиларни жорий этиши вазифаси кайд етилган. Фармондаги яна бир мухим янгилик — тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ конунилилдаги бартараф этиб бўлмайдиган барча зиддияти ҳолатлар ҳамда ноа-никлилар амалда тадбиркорлар фидасига талқин этилиши белгилаб берилган. Бу имтиёз, хусусий мулкдорлар манфаатларни ҳимоя қилиш кичик бизнес субъектлари ва тадбиркорликни ривожлантириша ижобий турткни бўлиши ани.

Иқтисодиётимизнинг асосий бўғинларидан биро бўлган саноат тармокларида кичик корхона ва микрофирмалар мавженини янада оширишга қаратилган яна бир имтиёз — соҳада фаолияти юритаётган кичик бизнес субъектлари тўйлайдиган ягона солик миқдорини 2012 йил 1 январдан бошлаб, 6 фойиздан 5 фойизга камайтиришиди. Албатта, бундай имтиёзлар соҳанинг молиявий ҳолатини мустаҳкамлашга замин яратади.

Шу билан бирга, Фармонга кўра, шу йилнинг 1 сентябрiddan бошлаб банкпарда валиота ҳисоб раҳами очиш учун ҳақ тўйнамаслиги, кредит олиши учун берилган ариза уч тақвим куни ичда кўриб чиқилиши, тадбиркор энг кам иш ҳажмининг 20 баробарига тенг бўлган нақд пулни банк мусасасасига ўзи мустақил топшириши, 1 оқтабрдан бошлаб пењялар ҳамда қўшимча хисобланган солик, шунингдек, бошқа мажбурий тўловлар тўлаш мидори ва муддатлари бўйича қатор енгилликлар кучга кирди. Мажбурий тўловлар тўлаш муддатини бузганлик учун тўланадиган

пеня мидори учдан бир қисмга камайтириди, текширувлар бўйича аниклиниб қўшимча хисобланган солик ва бошқа маҳбuriy тўловлар 6 ой мобайнида тенг бўлакларда тўланадиган будди. Албатта, бу кафолат ва имтиёзлар тадбиркорлик эркинлигини таъминлашда яна бир жиддий қадам, банклар фаолияти ишбильармонлар учун ҳамшира очик эканини кўрсатишни далил, десак, асло хато бўлмайди.

Маълумки, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг тижорат банкларидан кредит олишига гаров мулк, яъни кафолат таъминоти талаб қилинади. Илгари бу жарайен масаланинг оқилюна ечимини излаши талаб қилиларди. Энди бўлса, жаҳон банк амалётиди ноёб ҳисобланган яна бир афзалик амалга киритилди. Тадбиркорликни ривожлантириши кафолатлаш фонд тузилиши тадбиркорлар олаётган кредитларни гаров билан қоплашда учраётган мустаммаларни ҳал қилишда муйайди ян енгиллик яратади.

Илгари кичик бизнесес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ўз маҳсулотини экспорт қилиш учун ҳорижий бозор ҳажмида зарурлиги ахборотлар тиғиши ва ҳаридор топиш, у билан музокара олиб бориш ва шартнома тузиш ҳаражёнида анча маблаг ва вакт сарфлар эди. Энди уларнинг маҳсулоти экспорти билан боғликини иштослаштирилган «Ўзтадбиркорлекспорт» ташки савдо компанияси ўз зиммасига олади. Бундай қуляйлик кичик бизнес субъектлари ташки иқтисодий фаолиятини қуайтириши учун мухим омил бўлмоқда, унга ҳар томонлама манбафт этимоди.

Мамлакатимиз раҳбарининг мазкур Фармони тадбиркорлик янада ривож топшида, у давлат томонидан кўллаб-кувватланиши ва рағбатлантирилишида, тадбиркорлар ҳуқуқий ҳимоя қилинишида мухим аҳамиятни көсбади. Узокни кузлаб қабул килинган Фармонда белгилаб кўйилган кафолат ва имтиёзлар тадбиркорликни таъминлашшида янги саҳифаларни очишига ишончимиз. Бу эса ўз набабтида янги иш ўринлари яратилишига, ахоли ижтимоий ҳимояси ва турмуш фаровонлашувига хизмат қилиади.

Бозорбой БЕРКИНОВ, Тошкент давлат иқтисодиёт университети профессори, иқтисоди фанлари доценти.

Маънавият

Эл-юрт олдидағи бурч

Ўзликинанг ҳақида гапирганда, буюк мутафаккир, сўз сultonни Алишер Навоийнинг «Эл нетиб топгай мениким, мен ўзимни топмасам» деган пурмаъно сатрлари ёдга тушади. Улуғ бобомизнинг шу каби ўлмас сатрлари ўз замонида ҳам эл-юрт томонидан юксак қадрланган, ҳалқининг орзу-умидлари, интилишлари ва қадриятларининг ифодасини бўлган, таъбир жоиз бўлса, кейинги авлодлар учун маънавий йўриқнома вазифасини ўтаган.

Киши ўзлигини қанчалик теран англаб етса, инсон сифатида оиласи, жамият ва Яраттанинг олдидағи матнайи бўйича катта эканига шунчак икрор бўлади. Ватан остандан бошланади, деб бежиз айтишмайди. Ўз илдизларини яхши билиш ҳалқимизга кадимдан мөрс. Бу эзгу фазилатга эга бўлиши учун ҳар бир одам, аввало, Ватани олдидағи маънавий муроҷиатни тушунишни мумкин. Шундай экан, инсоннинг ўзлигини англани ҳам оиласи, инсоннинг ўз аҳоддлари, оиласи, эли ва юртни, уларнинг қадриятларини англани ва қадрлаши, қолаверса, дунёда ўз эл-юртнинг ўрнини яхши биллишини тушунишни мумкин.

Инсонни, у қайси мислалар ёки дин вакили бўлмасин, шундан маҳрум этиш — унинг инсонлигини, ичи дунёсини ўй килиши билан баробардир.

Шу сабабли, маънавиятга карши таҳдид ҳақида сўзлар экан, Президентимиз Ислом Каримов ўзининг «Юқос маънавият — ёнгимас куч» асарида «ушбу муаммони кенг миқёсда, дунёнинг барча мамлакатлари ва ҳалқари ҳаётига даҳлор масала сифатида ўрганиш, таҳлил, таъсиси таъсисида бахолаш мақсадга мувофиқ» экани алоҳида ургу беради.

Ҳақиқатан ҳам, инсонни тушиуни ҳақида, миллий қадриятларни асраб-авайлаш ҳақида фикр юритаётган, глобаллашув дунёнинг маъно-мазмунини англаб етши, вижондон амри билан яшаш деб ҳам айтиш мумкин. Зоро, у ҳар кандай замонда ҳам маънавий етукликтин охирги мезони билди қолади. Ўзликинанг ҳақида яна инсоннинг ўз аҳоддлари, оиласи, эли ва юртни, уларнинг қадриятларини англани ва қадрлаши, қолаверса, дунёда ўз эл-юртнинг ўрнини яхши биллишини тушунишни мумкин.

Бундан ўн йиллар мукаддам Японияда таҳсил олиши киғланган. Шундай бир япон профессори билан ҳамсuxbat bўlganman. У Япониянинг иқтисодий ўсиши инсоннинг фазилатлар тадқигина олиб келмаганини айтган, япон ёшлари учун ҳар қанчанинг эвазига эришгани, жамият

кулай шароит қаратилган бўлишига қарамай, билим олишига ва изланшига бўлган иштиёқ ўзига яраша эканидан нолиганин. Суҳбатдошим бу ахвол жамиятнинг келаҗига салбиг таъсисида таъсисидан бўлашшидан таъшишлананаётганини яшириб ўтирганин.

Бу визияга ўзбекона кишиб, оддиндан оқсан қадрни ўзига, деб ҳавоб бериси мумкин. Лекин бу билан муммоҳ ҳал бўлиб қолмайди. Инсон олдида оқсан суннинг қадriga доимо етавермайди.

Бугун ўшларимиз учун бутун дунёга йўллар очиқ. Ҳаморларимиз кўллаб давлатларда ўқияти, ишлаптириши ва ахборатларни танишаштириши. Биздан олиса да содир бўлаётган бўйларнадар, инкороз ҳукм сурмоқда. Ҳатто кучли компаниялар «синомқада». Нега унга бартараф этиб бўлмаяпти? Булар ҳаммаси кишиини мухкамага ўндайди.

Ҳа, оиласи ва юрти олдидағи ўзининг маънавий бурчнинг оғатасида таъсисида эришилаётган хоҳ кичик бўлсин, ютуқлардан қувонади ва уларни кўпайтириш учун ўз ҳиссасини қўшишига интилади.

Ойбек ҲАҚИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бошқарма бошлиги ўрнинибосари.

Нобель

мукофотининг янги лауреатлари

■ Альберт Эйнштейн (Германия), Нильс Бор (Дания), Мария Склодовская-Кюри (Франция), Эрнест Резерфорд (Буюк Британия), Жеймс Уотсон (АҚШ), Андрей Сахаров (Россия), Робиндрантагор (Хиндиштон).. Ийигимчани асрнинг бу буюк кишилари илм-фан, адабиёт, инсоният тараққиётiga бекёс ҳисса қўшишгани учун ҳалқаро Нобель мукофотига сазовор бўлишган.

Ха, дунё таъмдунини ривожлантириши ўз улушкини кўшган солиниб маҳбубиётни рағбатлантириш, жумла жаҳонни эзгу ишларга унда мақсадида 1901 йилдан бери таъиини швецияни олим Альфред Бернхард Нобель (1833-1896) васитига кўра, ҳар йили унинг номидаги ҳалқаро мукофот топширилади. Мукофотагларининг кашфиётлари, эзгу ишларни олами бир қадар гўзал қилиши, жаҳонда тинчлик мустаҳкамлашга, инсон қадрни улуглашга хизмат қилиб келмокда.

Анъанага кўра, октябр ойининг биринчи яримида Стокгольмдаги Қироллик Фанлар академияси физика, кимё, иқтисодиёт, Қироллик тиббёт-жаррохлик институти физиология ва тиббёт, Швеция академияси адабиёт, Норвегия парламентидаги Нобель қўмитаси тинчлик мустаҳкамлашга, инсон қадрни эълон қилиди.

Физика

Сол Перлмуттер (АҚШ), Брайан Шмидт (Австралия) ва Адам Рисс (АҚШ) — чексиз коинотдаги энг олис юлдузларни тадқиқ этишгани учун

Ким?

Дан Шехтман (Исроил) — квазикристалларни кашф қилинган учун

Физиология ва тиббёт

Ральф Штайнман (Канада), Жюль Хоффман (Франция) ва Брюс Бетлер (АҚШ) — одамнинг тумга иммунитетини фаоллаштириш борасидаги янгиликлари учун

Интернет сұхбат

Санжар Турсунов:

«2014 йилда Бразилияда бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон мадҳияси янграйди»

Санжар Турсунов. 1986 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. «Пахтакор» клуби тарбияланувчи. 2006-2008 йилларда Россиянинг «Иртиш» жамоасида тўп сурган. 2009 йилдан «Волга» аъзоси. 2010 йилдан Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси. Қатарда бўлиб ўтган Осиё Кубоги иштирокчisi.

— Футбол билан неча ёшдан шугуллана бошаганиз? Биринчи мураббийнгиз ким?

— Саккиз ёшдан бошлаб «Пахтакор» футболь мақтабига катнаганман. Биринчى мураббийим ҳозир Ўзбекистон ўсмиллар терма жамоасига устозлик киляётган Дишод Нуралiev. Ишидан жуда кўн нарсаларни ўргандим. Футболда нимагадир эришган бўлсам, мана шу инсон туфайлидир.

— Терма жамоа сафида майдонга тушиш масъулиятни катта бўлса керак?

— Биласизмиз, ҳар қандай футбольчин оғруси — ўзи туғилиб ўсган юрт терма жамоаси сафида тўл суриш. Ватанимиз бош жамоаси таркибида майдонга тушиш жуда катта бахт, бу ҳаммада ҳам наисбет этавермайди. Ахир бизда қанчадан-канча иктидорли футбольчilar бор. Уларнинг энг сараларни таҳлаб майдонга туширилади. Терма жамоамиз билан майдонга чикқач, давлатимиз мадҳияси янграганда қалбимда чексиз фарҳ түғусини хис килиман.

Футболда бир қизиқ ҳолат мавжуд. Қайси клубда тўл суринингиздан қатни назар, сизни терма жамоа сафига жалб этиши, бошқача кўз билан қарай бошлишида, хавас килишади.

Ҳар қандай футбольчiga шунга қараб тош-торози кўйилади.

— Ўзбек футболи мухлислари Қатарда бўлиб ўтган Осиё Кубоги сизни маҳоратин-

Гизга қойил колиши. Айтишумуккини, киска фурсадта уларнинг севимли футбольчиги алландингиз. Йишибозларнинг меҳрини хис килиласиз?

— Аввало айтишим керакки, мени терма жамоамиз сафига жалб этгани учун бош мураббийимиз Вадим Абрамовдан миннатдорман. Бундан мени чақирибнина қолмай ўйнаш имкониятини ҳам берди. Футбол иш-қиблозлari жамоамизни қизигин кўллаб туришида. Улар билан ҳар куни интернет орқали сұхбатлашман. Футбол мухлислар учун ўйналади. Келажакда ҳам уларни хурсанд қилидиган ўйнаш имкониятида шартларни анибди.

— Келажакдаги ниятларингиз?

— Юқорида таъкидлаганимдек, терма жамоамиз сафида жаҳон чемпионатига бориш. «Волга» билан эса Европа лигаси йўлланасини қўлга киритиш. Олдинда жамоамизни масбутияти учрашувлар кутиб турибди. Бизга бу пайдо иш-қиблозларнинг маддади фоят мухим. Улардан терма жамоамизни шу тарзда кўллаб турища давом этишларини сўрайман. Биз футбольчilar ҳам майдонда жон-жадимиш билан тўл сурисига вазфа берамиз. Ўзбек футболистлари имкониятида турган микробни ҳазм килиш (бу жараён фанда фогоцитидан деб аталади) курдатира эга бўлган

«Ўзбекистон овози» мухбiri
Темур АЪЗАМ сұхбатлаши

XXI аср – интеллектуал бойлик асли

Тиббиёт: янги тадқиқотлар, ижобий натижалар

Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институти фаолияти ҳақида

Янгиликка интилиш

2001 йил. Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институтининг бир гурух олимлари томонидан жаҳонда илк боркорин тифи бактерия ташувчанинг олдини олиш ҳамда даволаш мақсадида молекуляр вакцина ишлаб чиқилди.

Шу пайтгача профилактик ҳамда даволаш хусусиятига эга бўлган, ҳалқaro медицина ва фармацевтика талабларига тўлиқ жавоб берадиган бундай вакцина дунёнинг ҳеч бир мамлакатидан яратилмаган, — дейди Соғлини сақлаш вазирлиги бош эпидемиологи, тиббёт фанлари доктори, профессор Иброҳим Маматкулов. — Вакцина Соғлини сақлаш вазирлиги дори-дармонлар ва тиббий техника буюмларини назорат қилиш бош бошқармаси руҳсати билан синовдан муввафқиятли ўтказилди. Ҳозирги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта табтиқ этиш майдалари устида иш олиб борилмоқда.

Одил «Анжи»да ҳам «Пахтакор»да бўйланин синари стаклини ўз қўлига олди. Футбол мухлис ва мутахассислари унинг ўйинига юқсан баҳо беришмокда. Sports.ru сайтининг биринчи давра якунлари бўйича ўтказган сўрдига «Энг яхши ярим ҳимоя» номинациясидаги иккичи ўринни қўлга киригтини бежиз эмас. Шунинг ўзи унга берилган юқсан баҳо. Марков ҳам «Краснодар» жамоасида ўз ўринни топиб бермоқда. Одил билан деярли ҳар куни телефон орқали гаплашиб туриман.

— Терма жамоамизни жаҳон чемпионатига чиқиш имкониятини қандай баҳалайсиз?

— Ҳозир бозда кутиб мураббий бошқароётган яхши шаклланган жамоа бор ва у жаҳон чемпионати йўлланасини қўлга киритишга қодир. Буни ўз ўйнларимиз билан исботлашмиз. Мана, якндан нафакат Осиёнинг, балки дунёнинг энг кучи жамоалирдан бири бўйлган Япония билан дуранг ўйнадик. Илгари бу каби ракиблар билан дуранг ўйнасак куонардик. Ҳозир эса галабани кўлдан чиқарганимизга афсусланамиз. Қўярпизми, футболимиздаги онгига қайда дараждада таъсир этмоқда. Ўйламинки, бизга билдирилётган юқсан ишончи оқлаймиз ва 2014 йилда Бразилияда бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон мадҳияси янграйди.

— Келажакдаги ниятларингиз?

— Юқорида таъкидлаганимдек, терма жамоамиз сафида жаҳон чемпионатига бориш. «Волга» билан эса Европа лигаси йўлланасини қўлга киритиш. Олдинда жамоамизни масбутияти учрашувлар кутиб турибди. Бизга бу пайдо иш-қиблозларнинг маддади фоят мухим. Улардан терма жамоамизни шу тарзда кўллаб турища давом этишларини сўрайман.

Биз футбольчilar ҳам майдонда жон-жадимиш билан тўл сурисига вазфа берамиз. Ўзбек футболистлари имкониятида турган микробни ҳазм килиш (бу жараён фанда фогоцитидан деб аталади) курдатира эга бўлган

иммунологик фаол модда асосида оидармизда брущелз балосига қарши янги «Иннамак» табии препарати яратилди. 2001-2002 йилларда Нуробод ва Жондор тумонларida олиб борилган синов-таджира ишлари муввафқиятли якунланди.

«Immunoparazitan – Н (human)»

Шу кунларда институтнинг «Молекуляр эпидемиология ва юқумли касалликлар специфик профилактика» лабораторияси ходимлари томонидан эхинококоз, фасциолёз, демадекоз, тениарихоз каби гельминтоз (гижжа) касалликларга қарши ишлаб чиқилган янги «Immunoparazitan – Н» номли препаратнинг жониворларда ўтказилган дастлабки синов натижалари ўрганилмоқда.

Бугунги кунда бутун дунёда кимёвий дори воситалари ва турили антибиотикларга ўрганиб қолаётган касалликларга кўпайбормоқда, — дейди Иброҳим Маматкулов. — Шундан бўлса керак, Ҳаҷон соғлини сақлаш таъсирини юқлини яхши ишлаб чиқилган янги «Immunoparazitan – Н» номли препаратнинг жониворларда ўтказилган дастлабки синов натижалари тоғанинди.

Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда бутун дунёда кимёвий дори воситалари ва турили антибиотикларга ўрганиб қолаётган касалликларга кўпайбормоқда, — дейди Иброҳим Маматкулов. — Шундан бўлса керак, Ҳаҷон соғлини сақлаш таъсирини юқлини яхши ишлаб чиқилган янги «Immunoparazitan – Н» номли препаратнинг жониворларда ўтказилган дастлабки синов натижалари тоғанинди.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқот олиб борилмоқда.

— Бугунги кунда эса уни ишлаб чиқариш ва амалиётта тадқиқ